

ผลของโปรแกรมส่งเสริมความปลอดภัยในพนักงานโรงงานผลิตภัณฑ์พลาสติกแห่งหนึ่ง

วรัญญา จิตต์อารีย์^{1*}, รุ่งโรจน์ พุ่มริ้ว², สิทธิพันธุ์ ไชยนันท์² และสายพิน ไชยนันท์³

¹นักศึกษา หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต คณะวิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

²รองศาสตราจารย์ หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต คณะวิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต คณะวิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

³รองศาสตราจารย์ หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต คณะวิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

*65008623006@siamtechno.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยแบบกึ่งทดลองนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมส่งเสริมความปลอดภัยของพนักงานโรงงานผลิตภัณฑ์พลาสติกแห่งหนึ่ง กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยพนักงาน 60 คน แบ่งออกเป็นกลุ่มทดลอง 30 คนและกลุ่มเปรียบเทียบ 30 คน กลุ่มทดลองได้รับโปรแกรมส่งเสริมความปลอดภัย ส่วนกลุ่มเปรียบเทียบได้รับความรู้ตามปกติ เก็บรวบรวมข้อมูลก่อนและหลังการทดลองโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ ข้อมูลด้วยสถิติความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน Paired sample's t – test และ Independent t – test ผลการวิจัยพบว่าคะแนนเฉลี่ยความรู้ เจตคติ แรงจูงใจในการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงาน การรับรู้ความสามารถตนเอง และพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุก่อนการทดลองให้โปรแกรมส่งเสริมความปลอดภัย ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบของพนักงานโรงงานผลิตภัณฑ์พลาสติกแห่งหนึ่ง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$) แต่หลังจากการทดลอง กลุ่มทดลองมี คะแนนเฉลี่ยในตัวแปรทุกตัวดังกล่าวสูงกว่าก่อนทดลองและสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) ส่วนภายในกลุ่มเปรียบเทียบ พบว่าหลังทดลองมี คะแนนเฉลี่ยในตัวแปรทุกตัวดังกล่าวสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) จากผลการวิจัยแสดงว่า โปรแกรมส่งเสริมความปลอดภัยนี้สามารถพัฒนาความรู้ เจตคติ แรงจูงใจ การรับรู้ความสามารถตนเอง และ พฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการทำงานอย่างได้ผลที่ดี จึงน่าจะนำไปประยุกต์ใช้ในโรงงานผลิตภัณฑ์พลาสติกแห่งอื่นได้

คำสำคัญ: โปรแกรมส่งเสริมความปลอดภัย การป้องกันอุบัติเหตุ พนักงานโรงงานผลิตภัณฑ์พลาสติก

Effects of a safety promotion program for employees in a plastic product factory

Waranya Jitaree¹, Roongrote Poomriew², Sitthipan Chaiyanan² and Saipin Chaiyanan³

¹Master of Public Health Program, Faculty of Health Sciences, Siam Technology College*

²Associate Professor, Faculty of Health Sciences, Siam Technology College

²Assistant Professor, Faculty of Health Sciences, Siam Technology College

³Associate Professor, Faculty of Health Sciences, Siam Technology College

*65008623006@siamtechno.ac.th

Abstract

This quasi-experimental research aimed to study the effects of a safety promotion program for employees of a plastic product factory. The sample consisted of 60 employees, divided into an experimental group of 30 and a comparison group of 30. The experimental group received the safety promotion program, while the comparison group received knowledge from routine program. Data were collected before and after the experiment using questionnaires. Data were analyzed using statistics of frequency, percentage, mean, standard deviation, Paired sample's t-test, and Independent t-test. The results of the research found that the average scores of knowledge, attitude, motivation to prevent work accidents, self-efficacy, and accident prevention behavior before the experiment between the experimental and comparison groups of the employees of a plastic product factory were not significantly different ($p>0.05$). However, after the experiment, the experimental group had a higher average score in all the above mentioned variables than before the experiment and higher than the comparison group with statistical significance ($p<0.001$). In the comparison group, after the experiment, the average scores in all the above mentioned variables were significantly higher than before the experiment ($p<0.001$). The results of the research indicate that this safety promotion program can effectively develop knowledge, attitude, motivation, self-efficacy and accident prevention behavior in work. Therefore, it should be applied in other plastic product factories.

Keywords: Safety promotion program, Accident prevention, Employees of plastic factory

1. บทนำ

อุบัติเหตุ (Accident) เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยไม่คาดคิด ไม่มีการวางแผนล่วงหน้าและควบคุมไม่ได้ เช่น การตกจากที่สูง การหกล้ม เป็นต้น ซึ่งจะทำให้เกิดความสูญเสียต่อผู้ประสบอุบัติเหตุ บุคคลอื่นหรือสิ่งอื่นที่เกี่ยวข้อง อุบัติเหตุจากการทำงานเป็นเหตุการณ์ไม่คาดคิดที่เกิดขึ้นในขณะที่ทำงาน เช่น การบาดเจ็บจากการกระแทกของเครื่องจักร การถูกสิ่งของหล่นทับ เป็นต้น ทั้งนี้การเกิดอุบัติเหตุในแต่ละครั้ง ย่อมก่อให้เกิดความสูญเสียมากมาย นอกจากจะเกิดการบาดเจ็บ การ

เจ็บป่วย หรือเสียชีวิต หรือแม้แต่ทรัพย์สินเสียหาย อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักรที่เกิดความเสียหาย ค่าใช้จ่ายในการซ่อมบำรุงแล้ว ยังรวมถึงการสูญเสียเวลาในการผลิตที่ต้องหยุดและค่าใช้จ่ายอื่นๆ หรือแม้แต่เสียภาพพจน์ของบริษัท การสร้างสภาพการทำงานที่ปลอดภัยในโรงงาน จึงมีความสำคัญต่อความสำเร็จของการบริหารงานในปัจจุบันเพราะนอกจากจะเป็นการป้องกันความสูญเสียที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งเป็นการลดต้นทุนในการผลิตสินค้าแล้ว ยังทำให้ขวัญหรือกำลังใจของคนงานสูงขึ้น รวมทั้งมีผลผลิตและกำไรเพิ่มขึ้น [1]

โรงงานแห่งหนึ่งเป็นธุรกิจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์พลาสติกหลายอย่างเช่น แผ่นพลาสติกลูกฟูก แผ่นพลาสติกกันกระแทก ถุงพลาสติกกันกระแทกและวัสดุกันกระแทกทุกชนิด รวมทั้งผลิตภัณฑ์บรรจุหีบห่อที่ทำจากพลาสติกทุกชนิด ตัวอย่างเช่น ถุงไปรษณีย์ บับเบิลกันกระแทก เป็นต้น ในงานดังกล่าวสามารถส่งผลกระทบจนเกิดเป็นความไม่ปลอดภัยได้ สุดท้ายก็เกิดอุบัติเหตุขึ้น เช่น การถูกของมีคมบาดมือ วัตถุตกหล่นใส่ นอกจากอุบัติเหตุข้างต้นแล้ว ยังมีเหตุการณ์ร้ายแรงที่เกิดขึ้นเป็นเหตุการณ์รุนแรงไม่อาจยอมรับได้ คือ พนักงานถูกเครื่องจักรเฉือนนิ้วทำให้เกิดอวัยวะเสียหาย นิ้วขาด จากเหตุการณ์ดังกล่าวได้ เกิดความเสียหายมากมายทั้งผู้ประสบเหตุเองและญาติ จากรายงานการเกิดอุบัติเหตุในการทำงานของพนักงานโรงงานผลิตภัณฑ์พลาสติกแห่งหนึ่งมีแนวโน้มสูงขึ้นเช่นในปี พ.ศ. 2564 มีจำนวน 25 ราย และในปี 2565 จำนวน 36 ราย [2]

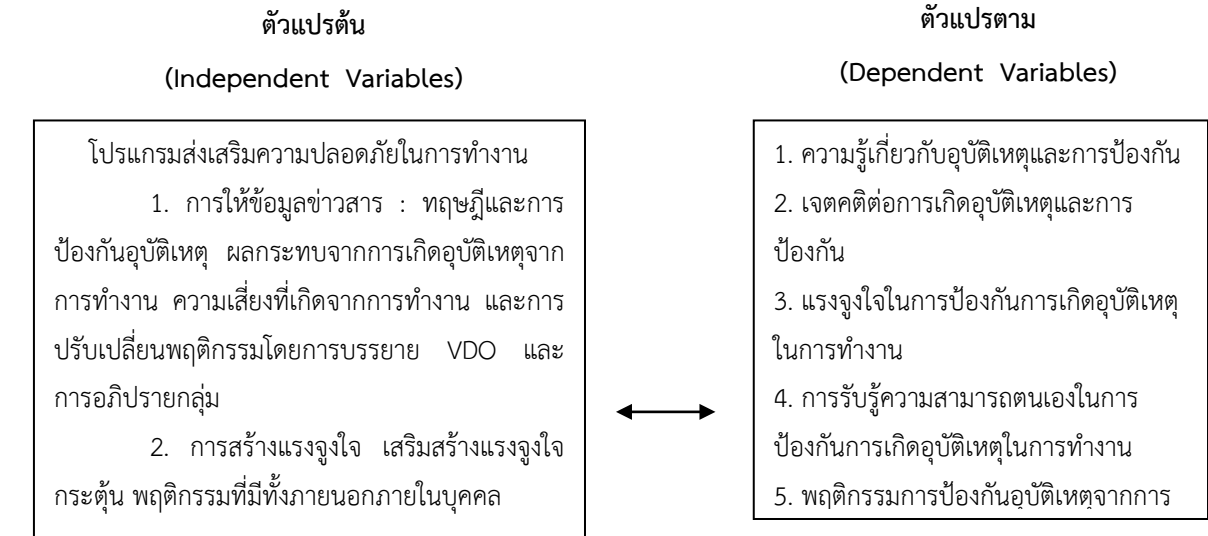
สาเหตุของอุบัติเหตุส่วนใหญ่มีมาจากพฤติกรรมการทำงานที่ไม่ถูกวิธีของพนักงานซึ่งอาจสืบเนื่องมาจากมีความรู้ความเข้าใจไม่เพียงพอ ขาดเจตคติ และการรับรู้ในเหตุการณ์ที่เป็นอันตรายที่เกิดจากความไม่ปลอดภัย และปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอุบัติเหตุในโรงงานผลิตภัณฑ์พลาสติก ผู้วิจัยได้เล็งเห็นความสำคัญของการป้องกันอุบัติเหตุในการทำงานของพนักงานมากขึ้นรวมถึงคำนึงถึงความปลอดภัยและการระมัดระวังในการทำงานของพนักงานมากขึ้นด้วย ผู้วิจัยสนใจที่จะส่งเสริมความปลอดภัยให้พนักงานจึงทำการศึกษาผลของโปรแกรมความปลอดภัยเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการทำงานในการป้องกันอุบัติเหตุของพนักงานของโรงงานผลิตภัณฑ์พลาสติกแห่งหนึ่งขึ้นเพื่อช่วยลดอุบัติเหตุจากการทำงานนี้

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับอุบัติเหตุและการป้องกัน เจตคติต่อการเกิดอุบัติเหตุและการป้องกัน แรงจูงใจในการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงาน การรับรู้ความสามารถตนเองในการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงาน และพฤติกรรมในการป้องกันอุบัติเหตุ ก่อนและหลังการให้โปรแกรมส่งเสริมความปลอดภัยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบและภายในกลุ่มทดลองและภายในกลุ่มเปรียบเทียบของพนักงานโรงงานผลิตภัณฑ์พลาสติกแห่งหนึ่ง

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรม ผู้วิจัยมีแนวคิดที่ว่าพนักงานในโรงงานผลิตภัณฑ์พลาสติก ควรได้รับการส่งเสริมการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานในรูปแบบของโปรแกรมส่งเสริมความปลอดภัยที่เฉพาะเจาะจง โดยเน้นการให้ข้อมูลความรู้ การสร้างแรงจูงใจและฝึกทักษะพฤติกรรมในการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงาน โดยประยุกต์ใช้รูปแบบการให้ข้อมูล ข่าวสาร การสร้างแรงจูงใจ และการฝึกทักษะในการปฏิบัติพฤติกรรม [3] ซึ่งเป็นการส่งเสริมที่จะช่วยให้พนักงานมีความรู้ เจตคติ แรงจูงใจในการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงาน การรับรู้ความสามารถตนเองในการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงาน และมีพฤติกรรมในการป้องกันอุบัติเหตุเพิ่มขึ้น โดยมีกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้ :

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4.วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi-experimental research) ประชากรเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ พนักงานโรงงานผลิตภัณฑ์พลาสติกแห่งหนึ่งจำนวน 60 คนที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองที่ได้รับโปรแกรม จำนวน 30 คน และ กลุ่มเปรียบเทียบที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมจำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ชุดโดยชุดที่ 1 ได้แก่แบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล 2 ครั้ง คือ ก่อน และหลังการทดลอง ทั้ง 2 กลุ่ม ส่วนชุดที่ 2 ได้แก่ โปรแกรมการส่งเสริมความปลอดภัยในการทำงาน

4.1 เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

มี 2 ชุด ๆ ที่ 1 ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย 6 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป เป็นลักษณะข้อคำถามเป็นแบบคำถามปลายปิดแบบเลือกตอบและปลายเปิดให้เติมข้อความ 10 ข้อ โดยมีข้อคำถามประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาสูงสุด อายุงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน จำนวนชั่วโมงการทำงานในแต่ละวัน ระบบการทำงานในแผนกที่ท่านทำงาน การทำงานล่วงเวลาของท่าน ความถี่ในการทำงานล่วงเวลา (OT) ของท่าน

ส่วนที่ 2 แบบประเมินความรู้เรื่อง การเกิดอุบัติเหตุในการทำงาน ลักษณะงานที่มีความเสี่ยงและผลกระทบจำนวน 20 ข้อเป็น แบบสอบถามชนิด ให้เลือกตอบ ถูก ผิด ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน มีคะแนน อยู่ในช่วง 0-20 คะแนน คะแนนรวม 20 คะแนน

ส่วนที่ 3 แบบประเมินเจตคติเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน การปฏิบัติงานที่ถูกวิธี จำนวน 10 ข้อ โดยใช้คำถามแบบมาตร ประมาณค่า 5 ระดับ ให้ผู้ตอบเลือกที่ตรงกับ ความสามารถของตนเอง โดยกำหนดเกณฑ์ในการให้คะแนน ในข้อความเชิงบวกเป็นดังนี้ เห็นด้วยอย่างยิ่ง = 5 คะแนน เห็นด้วย = 4 คะแนน ไม่แน่ใจ = 3 คะแนน ไม่เห็นด้วย = 2 คะแนน ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง = 1 คะแนน สำหรับข้อความในเชิงลบจะให้คะแนนในทิศทางตรงกันข้ามกับข้อความเชิงบวกดังนี้ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง = 5 คะแนน ไม่เห็นด้วย = 4 คะแนน ไม่แน่ใจ = 3 คะแนน เห็นด้วย = 2 คะแนน เห็นด้วยอย่างยิ่ง = 1 คะแนน

ส่วนที่ 4 แบบประเมินแรงจูงใจในการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงาน คือ Personal motivation และ Social motivation เป็นการวัดความรู้สึก ความมุ่งมั่น ตั้งใจ และเห็นความสำคัญ จำนวน 10 ข้อโดยใช้คำถามแบบมาตร ประมาณค่า 5 ระดับ ให้ผู้ตอบเลือกที่ตรงกับ ความสามารถของตนเอง โดยกำหนดเกณฑ์ในการให้คะแนนในข้อความเชิงบวกเป็นดังนี้ ประจำ = 5 คะแนน บ่อยครั้ง = 4 คะแนน บางครั้ง = 3 คะแนน นาน ๆ ครั้ง = 2 คะแนน ไม่เคย = 1 คะแนน สำหรับข้อความในเชิงลบจะให้คะแนนในทิศทางตรงกันข้ามกับข้อความเชิงบวกดังนี้ ไม่เคย = 5 คะแนน นาน ๆ ครั้ง = 4 คะแนน บางครั้ง = 3 คะแนน บ่อยครั้ง = 2 คะแนน ประจำ = 1 คะแนน

ส่วนที่ 5 แบบประเมินการรับรู้ความสามารถตนเองในการควบคุมการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงาน เป็นการวัดการ รับรู้ความสามารถของตนเองจากประสบการณ์ตรง ประสบการณ์ผู้อื่น การใช้คำพูดชักจูงและกระตุ้น อารมณ์จำนวน 10 ข้อโดยใช้คำถามแบบมาตร ประมาณค่า 4 ระดับ ให้ผู้ตอบเลือกที่ตรงกับ ความสามารถของตนเอง โดยกำหนดเกณฑ์ในการให้คะแนนในข้อความเชิงบวกเป็นดังนี้ บ่อยครั้ง = 4 คะแนน บางครั้ง = 3 คะแนน นาน ๆ ครั้ง = 2 คะแนน ไม่เคย = 1 คะแนน สำหรับข้อความในเชิงลบจะให้คะแนนในทิศทางตรงกันข้ามกับข้อความเชิงบวกดังนี้ ไม่เคย = 4 คะแนน นาน ๆ ครั้ง = 3 คะแนน บางครั้ง = 2 คะแนน บ่อยครั้ง = 1 คะแนน

ส่วนที่ 6 แบบประเมินพฤติกรรมในการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงาน จำนวน 10 ข้อ ใช้คำถาม แบบมาตรประมาณค่า 4 ระดับ ให้ผู้ตอบเลือกให้ตรงกับพฤติกรรมการปฏิบัติตัวใน 1 สัปดาห์ โดยกำหนดเกณฑ์ในการให้คะแนนในข้อความเชิงบวกเป็นดังนี้ บ่อยครั้ง = 4 คะแนน บางครั้ง = 3 คะแนน นาน ๆ ครั้ง = 2 คะแนน ไม่เคย = 1 คะแนน สำหรับข้อความในเชิงลบจะให้คะแนนในทิศทางตรงกันข้ามกับข้อความเชิงบวกดังนี้ ไม่เคย = 4 คะแนน นาน ๆ ครั้ง = 3 คะแนน บางครั้ง = 2 คะแนน บ่อยครั้ง = 1 คะแนน

การสร้างและพัฒนาแบบสอบถามเริ่มจากศึกษาทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องรวมทั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยและนิยามศัพท์ที่ใช้ หลังจากนั้นได้ดำเนินการร่างแบบสอบถามแล้วปรับปรุงและส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงตามเนื้อหา (Content validity) รวมทั้งได้ปรับปรุงบางข้อคำถาม จากนั้นจะนำไปทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้พนักงานโรงงานแห่งอื่นที่มีลักษณะการผลิตใกล้เคียงกับโรงงานกรณีศึกษา 30 คน วิเคราะห์ความเชื่อมั่นด้วยสัมประสิทธิ์อัลฟาครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในส่วนต่างๆ ดังนี้ แบบประเมินความรู้เรื่อง การเกิดอุบัติเหตุในการทำงาน เท่ากับ 0.81 แบบประเมินเจตคติ เกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน เท่ากับ 0.83 แบบประเมินแรงจูงใจในการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงาน เท่ากับ 0.82 แบบประเมินการรับรู้ความสามารถตนเองในการควบคุมการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงาน เท่ากับ 0.81 และแบบประเมินพฤติกรรมในการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงาน เท่ากับ 0.82

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยชุดที่ 2 ได้แก่ โปรแกรมการส่งเสริมความปลอดภัยในการทำงาน ซึ่งประกอบด้วยการสร้างข้อมูลข่าวสาร การสร้างแรงจูงใจ และการฝึกทักษะโดยประยุกต์ใช้รูปแบบการให้ข้อมูลข่าวสาร การสร้างแรงจูงใจ และการฝึกทักษะในการปฏิบัติพฤติกรรม [3] กิจกรรมหลักของโปรแกรมประกอบด้วย การบรรยายประกอบ VDO การชี้ให้เห็นประโยชน์และผลดีที่จะเกิดขึ้นจากการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงาน การอธิบายรายละเอียดถึงวิธีการปฏิบัติในการป้องกันตนเองจากอุบัติเหตุในการทำงานที่นี้ ซึ่งทำได้ง่ายทุกคนทำได้ การอภิปรายกลุ่ม การสาธิตและฝึกทักษะเป็นต้น จัดกิจกรรมให้กลุ่มทดลอง 3 ครั้งแต่ละครั้งห่างกัน 2 สัปดาห์

4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและผู้ช่วยเก็บข้อมูล โดยประชุมและชี้แจงรายละเอียดของการวิจัยรวมทั้งการพิทักษ์สิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่างให้กับผู้ช่วยเก็บข้อมูล หลังจากนั้นดำเนินการเก็บข้อมูล ระหว่างวันที่ 2 พฤศจิกายน ถึงวันที่ 28 ธันวาคม 2567

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐานเปรียบเทียบ ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรที่ศึกษา ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่ม เปรียบเทียบโดยใช้สถิติ Independent t-test และเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรที่ศึกษา ก่อนการทดลอง และหลังทดลอง ภายในกลุ่มทดลอง และภายในกลุ่มเปรียบเทียบ ด้วยสถิติ Paired sample's t-test ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ $p < 0.05$ เป็นเกณฑ์ในการทดสอบสมมติฐาน

5. ผลการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคล การเปรียบเทียบข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไปของกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบจากผลการวิจัยพบว่า ข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไปของกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ เป็นดังนี้

กลุ่มทดลองส่วนใหญ่เป็นชายร้อยละ 86.67 อายุระหว่าง 20 – 30 ปี ร้อยละ 56.67 สถานภาพสมรสส่วนใหญ่ สถานภาพโสดร้อยละ 80.00 ระดับการศึกษาสูงสุดส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือ ปวช. ร้อยละ 40.00 อายุงานส่วนใหญ่ 1 – 5 ปี ร้อยละ 76.67 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนส่วนใหญ่ 10,000 – 20,000 บาท ร้อยละ 76.67 ทำงานแต่ละวันมากกว่า 8 ชั่วโมง ร้อยละ 93.33 ทำงานเป็นกะร้อยละ 86.67 มีการทำงานล่วงเวลาร้อยละ 93.33 โดยทำงานล่วงเวลามากกว่าสัปดาห์ละ 3 วัน ร้อยละ 83.33

ส่วนกลุ่มเปรียบเทียบ ส่วนใหญ่เป็นเพศชายร้อยละ 93.33 อายุระหว่าง 20 – 30 ปี ร้อยละ 53.33 สถานภาพสมรส ส่วนใหญ่สถานภาพโสดร้อยละ 86.67 ระดับการศึกษาสูงสุดส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือ ปวช. ร้อยละ 56.67 อายุงาน 1 – 5 ปี ร้อยละ 63.33 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนส่วนใหญ่ 10,000 – 20,000 บาทร้อยละ 86.67 ทำงานแต่ละวันมากกว่า 8 ชั่วโมงร้อยละ 90.00 ทำงานแบบเป็นกะร้อยละ 76.67 มีการทำงานทำงานล่วงเวลาร้อยละ 90.00 โดยทำงานล่วงเวลามากกว่าสัปดาห์ละ 3 วัน ร้อยละ 73.33

ผลการวิจัยก่อนการทดลอง

จากผลการวิจัยพบว่าก่อนการทดลองคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบในเรื่องความรู้ เจตคติ แรงจูงใจในการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงาน การรับรู้ความสามารถตนเองและพฤติกรรมป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$) ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ผลการวิจัยหลังทดลอง

1. จากผลการวิจัยพบว่าหลังการทดลองคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองในเรื่องความรู้ เจตคติ แรงจูงใจในการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงาน การรับรู้ความสามารถตนเองและพฤติกรรมป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงาน สูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$)

2. จากผลการวิจัยพบว่าหลังการทดลองคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มเปรียบเทียบในเรื่องความรู้ เจตคติ แรงจูงใจในการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงาน การรับรู้ความสามารถตนเองและพฤติกรรมป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงาน สูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$)

3. จากผลการวิจัยพบว่าหลังการทดลองคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองในเรื่องความรู้ เจตคติ แรงจูงใจในการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงาน การรับรู้ความสามารถตนเองและพฤติกรรมป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงาน สูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับอุบัติเหตุและการป้องกัน เจตคติต่อการเกิดอุบัติเหตุและการป้องกัน แรงจูงใจในการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงาน การรับรู้ความสามารถตนเองและพฤติกรรมป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงาน ก่อนการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ

ตัวแปร	n	$\bar{x}$	SD	T	p-value
ความรู้เกี่ยวกับอุบัติเหตุ					
กลุ่มทดลอง	30	12.00	1.62	2.02	0.48
กลุ่มเปรียบเทียบ	30	11.13	1.70		
เจตคติต่อการเกิดอุบัติเหตุ					
กลุ่มทดลอง	30	33.93	2.15	0.43	0.67
กลุ่มเปรียบเทียบ	30	33.67	2.60		
แรงจูงใจในการป้องกัน					
กลุ่มทดลอง	30	33.97	2.57	0.58	0.56
กลุ่มเปรียบเทียบ	30	33.57	2.75		
การรับรู้ความสามารถตนเอง					
กลุ่มทดลอง	30	26.77	2.30	1.44	0.16
กลุ่มเปรียบเทียบ	30	26.07	1.34		
พฤติกรรมการป้องกัน					
กลุ่มทดลอง	30	25.97	1.24	0.68	0.50
กลุ่มเปรียบเทียบ	30	25.77	1.04		
ความรู้เกี่ยวกับอุบัติเหตุ					
กลุ่มทดลอง	30	18.37	1.00	20.28	<0.001
กลุ่มเปรียบเทียบ	30	12.77	1.14		
เจตคติต่อการเกิดอุบัติเหตุ					
กลุ่มทดลอง	30	47.03	1.45	26.05	<0.001
กลุ่มเปรียบเทียบ	30	35.67	1.90		
แรงจูงใจในการป้องกัน					
กลุ่มทดลอง	30	47.33	1.09	28.27	<0.001
กลุ่มเปรียบเทียบ	30	35.60	1.99		
การรับรู้ความสามารถตนเอง					
กลุ่มทดลอง	30	38.87	0.90	26.70	<0.001
กลุ่มเปรียบเทียบ	30	28.60	1.90		
พฤติกรรมการป้องกัน					
กลุ่มทดลอง	30	38.93	0.94	26.02	<0.001
กลุ่มเปรียบเทียบ	30	28.73	1.93		
p > 0.05					

6. อภิปรายผล

6.1 ผลการวิจัยก่อนการทดลอง

ก่อนการทดลองพบว่าคะแนนเฉลี่ยความรู้ เจตคติ แรงจูงใจในการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงาน การรับรู้ความสามารถตนเอง และ พฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุ ก่อนการทดลองให้โปรแกรมส่งเสริมความปลอดภัยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบของพนักงานโรงงานผลิตภัณฑ์พลาสติกแห่งหนึ่ง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$) ทั้งนี้สามารถอธิบายได้ว่า เนื่องจากข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีลักษณะไม่แตกต่างกันมาก เช่น กลุ่มทดลองมีพนักงานเพศชายร้อยละ 86.67 กลุ่มเปรียบเทียบ มีร้อยละ 93.33 กลุ่มทดลองส่วนใหญ่มีอายุ 20-30 ปี ร้อยละ 56.67 ส่วนกลุ่มเปรียบเทียบ มีร้อยละ 53.33 กลุ่มทดลองมีสถานภาพสมรสส่วนใหญ่โสดร้อยละ 80.00 กลุ่มเปรียบเทียบมีสถานภาพโสดร้อยละ 86.67 และกลุ่มทดลองทำงานแต่ละวันมากกว่า 8 ชั่วโมง ร้อยละ 93.33 ส่วนกลุ่มเปรียบเทียบทำงานแต่ละวันมากกว่า 8 ชั่วโมงร้อยละ 90.00 เป็นต้น จึงน่าจะทำให้คะแนนเฉลี่ยของตัวแปรดังกล่าวของทั้ง 2 กลุ่มไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$) ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาผลของโปรแกรมส่งเสริมสุขภาพต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเสี่ยงจากการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกรปลูกข้าวนาปรัง ตำบลเพี้ยราม อำเภอมือง จังหวัดสุรินทร์ ที่พบว่าก่อนการทดลองพฤติกรรมเสี่ยงจากการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$) [4]

6.2 ผลการวิจัยหลังการทดลอง

6.2.1 จากผลการวิจัยพบว่าหลังการทดลองคะแนนเฉลี่ยความรู้ เจตคติ แรงจูงใจในการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงาน การรับรู้ความสามารถตนเองและพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุของกลุ่มทดลองสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) ทั้งนี้สามารถอธิบายได้ดังนี้

ความรู้ : เนื่องจากกลุ่มทดลองได้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆครบตามโปรแกรมส่งเสริมความปลอดภัยเช่นการได้รับการบรรยาย การได้ดูวิดีโอ และการได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากการอภิปรายกลุ่มเป็นต้นจึงทำให้ความรู้ของพนักงานกลุ่มทดลองเพิ่มขึ้นสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยแบบกึ่งทดลอง เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานของพนักงานขับรถบรรทุกน้ำมันของบริษัทแห่งหนึ่งในจังหวัดนครราชสีมา โดยมีกลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมโปรแกรม 46 คน ผลการศึกษาพบว่า ภายหลังการทดลองกลุ่มทดลองมีความรู้เรื่องการป้องกันอุบัติเหตุมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) [5]

เจตคติ : เนื่องจากกลุ่มทดลองได้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆครบตามโปรแกรมส่งเสริมความปลอดภัยเช่นการได้รับการบรรยาย การได้ดูวิดีโอ การได้รับข้อมูลถึงประโยชน์และผลที่จะเกิดขึ้นจากการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงาน การได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากการอภิปรายกลุ่มเป็นต้นจึงทำให้เจตคติของพนักงานกลุ่มทดลองเพิ่มขึ้นสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยแบบกึ่งทดลอง เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานของพนักงานขับรถบรรทุกน้ำมันของบริษัทแห่งหนึ่งในจังหวัดนครราชสีมา โดยมีกลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมโปรแกรม 46 คน ผลการศึกษาพบว่า ภายหลังการทดลองกลุ่มทดลองมีเจตคติต่อการป้องกันอุบัติเหตุมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) [5]

แรงจูงใจ : เนื่องจากกลุ่มทดลองได้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆครบตามโปรแกรมส่งเสริมความปลอดภัยเช่นการได้รับการบรรยาย การได้ดูวิดีโอ การได้รับข้อมูลถึงประโยชน์และผลที่จะเกิดขึ้นจากการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงาน การได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากการอภิปรายกลุ่ม การอธิบายรายละเอียดถึงวิธีการปฏิบัติในการป้องกันตนเองจากอุบัติเหตุในการทำงาน ที่นี้ ซึ่งทำได้ง่ายทุกคนทำได้ การอภิปรายกลุ่ม เป็นต้นจึงทำให้แรงจูงใจของพนักงานกลุ่มทดลองเพิ่มขึ้นสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ที่เสนอไว้ในรูปแบบการให้ข้อมูลข่าวสาร การสร้างแรงจูงใจ และการฝึกทักษะในการปฏิบัติตามพฤติกรรมที่กำหนด [3]

การรับรู้ความสามารถตนเอง : เนื่องจากกลุ่มทดลองได้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆครบตามโปรแกรมส่งเสริมความปลอดภัยเช่นการได้รับการบรรยาย การได้ดูวิดีโอ การได้รับข้อมูลถึงประโยชน์และผลดีที่จะเกิดขึ้นจากการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงาน การได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากการอภิปรายกลุ่ม การอธิบายรายละเอียดถึงวิธีการปฏิบัติในการป้องกันตนเองจากอุบัติเหตุในการทำงานที่ ซึ่งทำได้ง่ายทุกคนทำได้ การสาธิตและฝึกทักษะเป็นต้นจึงทำให้การรับรู้ความสามารถตนเองในการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงาน ของพนักงานกลุ่มทดลองเพิ่มขึ้นสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยแบบกึ่งทดลอง 2 กลุ่มเพื่อศึกษาผลของโปรแกรมสุขศึกษาในการป้องกันอุบัติเหตุจราจรจากรถจักรยานยนต์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน นครราชสีมา พบว่า ภายหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยด้าน การรับรู้ความสามารถตนเองต่อพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์สูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) [6]

พฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุ : เนื่องจากกลุ่มทดลองได้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆครบตามโปรแกรมส่งเสริมความปลอดภัยเช่นการได้รับการบรรยาย การได้ดูวิดีโอ การได้รับข้อมูลถึงประโยชน์และผลดีที่จะเกิดขึ้นจากการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงาน การได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากการอภิปรายกลุ่ม การอธิบายรายละเอียดถึงวิธีการปฏิบัติในการป้องกันตนเองจากอุบัติเหตุในการทำงานที่ ซึ่งทำได้ง่ายทุกคนทำได้ การสาธิตและฝึกทักษะเป็นต้น ประกอบกับหลังทดลอง กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความรู้ เจตคติ แรงจูงใจในการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงานและการรับรู้ความสามารถตนเองในการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงาน สูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) จึงมีส่วนทำให้พฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุของพนักงานกลุ่มทดลองเพิ่มขึ้นสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยแบบกึ่งทดลอง 2 กลุ่มเพื่อศึกษาผลของโปรแกรมสุขศึกษาในการป้องกันอุบัติเหตุจราจรจากรถจักรยานยนต์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน นครราชสีมา พบว่า ภายหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยด้าน พฤติกรรมการขับขี่รถจักรยานยนต์สูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) [6] สอดคล้องกับผลการวิจัยแบบกึ่งทดลอง เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการส่งเสริมพฤติกรรมป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานจัดเก็บขยะมูลฝอยของพนักงานเก็บขยะ เทศบาลเมืองแพรกษาใหม่ จังหวัดสมุทรปราการ กลุ่มตัวอย่างได้แก่พนักงานเก็บขยะและพนักงานขับเครื่องกลขนาดเบาจำนวน 46 คนเข้าร่วมโครงการ ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ย พฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุเพิ่มขึ้นมากกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) [7] และสอดคล้องกับผลการวิจัยแบบกึ่งทดลอง เพื่อศึกษาผลของกิจกรรมการมีส่วนร่วมและการรับรู้ด้านความปลอดภัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน : กรณีศึกษาในลูกจ้างโรงงานผลิตหมึกพิมพ์จังหวัดสมุทรสาครโดยมีกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นกลุ่มทดลองเข้าร่วมกิจกรรม 25 คน ผลการศึกษาพบว่า ภายหลังการทดลอง พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = 0.05$) [8]

6.2.2 จากผลการวิจัยพบว่าหลังการทดลองคะแนนเฉลี่ยความรู้ เจตคติ แรงจูงใจในการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงาน การรับรู้ความสามารถตนเองและพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุของกลุ่มเปรียบเทียบ สูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) ทั้งนี้สามารถอธิบายได้ดังนี้

เนื่องจากกลุ่มเปรียบเทียบได้รับแจกแผ่นพับเรื่องการเกิดอุบัติเหตุในการทำงานและการป้องกันรวมทั้งได้รับความรู้และคำแนะนำในเรื่องนี้ตามปกติในช่วงปฏิบัติงานจากโรงงาน จึงมีส่วนทำให้มีคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองในทุกตัวแปรดังกล่าวสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$)

6.2.3 จากผลการวิจัยพบว่าหลังการทดลองคะแนนเฉลี่ยความรู้ เจตคติ แรงจูงใจในการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงาน การรับรู้ความสามารถตนเองและพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุของกลุ่มทดลอง สูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) ทั้งนี้สามารถอธิบายได้ดังนี้

ความรู้ : เนื่องจากกลุ่มทดลองได้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆครบตามโปรแกรมส่งเสริมความปลอดภัยเช่นการได้รับการบรรยาย การได้ดูวิดีโอ และการได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากการอภิปรายกลุ่มเป็นต้นจึงทำให้ความรู้ของพนักงานกลุ่มทดลอง

เพิ่มขึ้นสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) ซึ่งสอดคล้องกับกับผลการวิจัยแบบกึ่งทดลอง 2 กลุ่ม เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมสุขศึกษาในการป้องกันอุบัติเหตุจราจรจากรถจักรยานยนต์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน นครราชสีมา พบว่า ภายหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความรู้ สูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) [6]

เจตคติ : เนื่องจากกลุ่มทดลองได้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆครบตามโปรแกรมส่งเสริมความปลอดภัยเช่นการได้รับการบรรยาย การได้ดูวิดีโอ การได้รับข้อมูลถึงประโยชน์และผลที่จะเกิดขึ้นจากการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงาน การได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากการอภิปรายกลุ่มเป็นต้นจึงทำให้เจตคติของพนักงานกลุ่มทดลอง ภายหลังการทดลอง เพิ่มขึ้นสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) ซึ่งสอดคล้องกับกับผลการวิจัยแบบกึ่งทดลอง เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมส่งเสริมความปลอดภัยด้วยเทคโนโลยีสื่อสารโดยผ่านสมาร์ทโฟน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ผู้ปฏิบัติงานในสถานประกอบการแปรรูปไม้ยางพารา 2 แห่งโดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 80 คนและกลุ่มควบคุม 80 คน ผลของการวิจัยหลังการทดลองพบว่ากลุ่มทดลองมีเจตคติต่อความปลอดภัยสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 [9]

แรงจูงใจ : เนื่องจากกลุ่มทดลองได้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆครบตามโปรแกรมส่งเสริมความปลอดภัยเช่นการได้รับการบรรยาย การได้ดูวิดีโอ การได้รับข้อมูลถึงประโยชน์และผลที่จะเกิดขึ้นจากการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงาน การได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากการอภิปรายกลุ่ม การอธิบายรายละเอียดถึงวิธีการปฏิบัติในการป้องกันตนเองจากอุบัติเหตุในการทำงาน ที่นี้ ซึ่งทำได้ง่ายทุกคนทำได้ การอภิปรายกลุ่ม เป็นต้นจึงทำให้แรงจูงใจของพนักงานกลุ่มทดลองเพิ่มขึ้นสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) [3]

การรับรู้ความสามารถตนเอง : เนื่องจากกลุ่มทดลองได้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆครบตามโปรแกรมส่งเสริมความปลอดภัยเช่นการได้รับการบรรยาย การได้ดูวิดีโอ การได้รับข้อมูลถึงประโยชน์และผลที่จะเกิดขึ้นจากการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงาน การได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากการอภิปรายกลุ่ม การอธิบายรายละเอียดถึงวิธีการปฏิบัติในการป้องกันตนเองจากอุบัติเหตุในการทำงานที่นี้ ซึ่งทำได้ง่ายทุกคนทำได้ การสาธิตและฝึกทักษะเป็นต้นจึงทำให้การรับรู้ความสามารถตนเองในการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงาน ของพนักงานกลุ่มทดลองเพิ่มขึ้นสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) ซึ่งสอดคล้องกับกับผลการวิจัยแบบกึ่งทดลอง 2 กลุ่ม เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมสุขศึกษาในการป้องกันอุบัติเหตุจราจรจากรถจักรยานยนต์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน นครราชสีมา พบว่า ภายหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยด้าน การรับรู้ความสามารถตนเองต่อพฤติกรรมในการป้องกันอุบัติเหตุจราจรจากรถจักรยานยนต์และพฤติกรรม การขับซิ่งรถจักรยานยนต์สูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) [6]

พฤติกรรมในการป้องกันอุบัติเหตุ : เนื่องจากกลุ่มทดลองได้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆครบตามโปรแกรมส่งเสริมความปลอดภัยเช่นการได้รับการบรรยาย การได้ดูวิดีโอ การได้รับข้อมูลถึงประโยชน์และผลที่จะเกิดขึ้นจากการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงาน การได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากการอภิปรายกลุ่ม การอธิบายรายละเอียดถึงวิธีการปฏิบัติในการป้องกันตนเองจากอุบัติเหตุในการทำงานที่นี้ ซึ่งทำได้ง่ายทุกคนทำได้ การสาธิตและฝึกทักษะเป็นต้น ประกอบกับหลังทดลอง กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความรู้ เจตคติ แรงจูงใจในการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงานและการรับรู้ความสามารถตนเองในการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงาน สูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) จึงมีส่วนทำให้พฤติกรรมในการป้องกันอุบัติเหตุ ภายหลังการทดลองของพนักงานกลุ่มทดลองเพิ่มขึ้นสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยแบบกึ่งทดลอง เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมส่งเสริมความปลอดภัยด้วยเทคโนโลยีสื่อสารโดยผ่านสมาร์ทโฟน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ผู้ปฏิบัติงานในสถานประกอบการแปรรูปไม้ยางพารา 2 แห่งโดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 80 คนและกลุ่มควบคุม 80 คน ผลของการวิจัยหลังการทดลองพบว่ากลุ่มทดลองมีพฤติกรรมความปลอดภัยสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05[9]

7. สรุป

ผลการศึกษาผลของโปรแกรมส่งเสริมความปลอดภัยของพนักงานโรงงานผลิตภัณฑ์พลาสติกแห่งหนึ่ง พบว่าความรู้ เจตคติ แรงจูงใจในการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงาน การรับรู้ความสามารถตนเองในการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงาน และ พฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุก่อนการทดลองให้โปรแกรมส่งเสริมความปลอดภัย ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบในพนักงานโรงงานพลาสติกแห่งหนึ่ง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$) แต่หลังจากการทดลอง กลุ่มทดลองมี คะแนนเฉลี่ยในตัวแปรทุกตัวดังกล่าวสูงกว่าก่อนทดลองและสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$)

8. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

8.1 ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้

จากผลการวิจัยพบว่าภายหลังการทดลอง กลุ่มทดลองที่รับโปรแกรมส่งเสริมความปลอดภัยโดยประยุกต์ใช้รูปแบบให้ข้อมูลข่าวสาร การสร้างแรงจูงใจ และการฝึกทักษะในการปฏิบัติพฤติกรรม เป็นแนวทางในการจัดทำโปรแกรมการทดลองที่ประกอบด้วยกิจกรรมหลักเช่นการบรรยาย รับชมรับฟังวิดีโอ การอภิปรายกลุ่ม การสาธิตและการฝึกทักษะ เป็นต้น ส่งผลทำ กลุ่มทดลองมีความรู้ เจตคติ แรงจูงใจในการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงาน การรับรู้ความสามารถตนเองในการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในการทำงาน และ พฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุของกลุ่มทดลองในพนักงานโรงงาน ผลิตภัณฑ์พลาสติกแห่งหนึ่ง สูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบในพนักงานโรงงานผลิตภัณฑ์พลาสติกแห่งหนึ่งซึ่งให้ความรู้ตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นจึงควรนำโปรแกรมนี้นี้ไปประยุกต์ใช้ในโรงงานกลุ่มอื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันต่อไป

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

8.2.1 หากทำการศึกษาวิจัยในลักษณะเดียวกัน ควรเพิ่มระยะเวลาในการติดตามผลหลังดำเนินกิจกรรม เพื่อติดตามดูความเปลี่ยนแปลงตลอดไปหรือไม่

8.2.2 ควรเพิ่มกิจกรรมอื่นในโปรแกรมเช่นกิจกรรมผ่านช่องทางออนไลน์เป็นต้น เพื่อสร้างความสะดวกต่อการจัดกิจกรรม การติดต่อ การติดตามและการกระตุ้นเตือนพนักงานที่เข้าร่วมโปรแกรม

9. เอกสารอ้างอิง (References)

- [1] Institute for Occupational Safety, Health and Environment Promotion (Public Organization) (2023). Occupational Safety, Health and Environment Risk Management Standards. <https://www.tosh.or.th.> (In Thai)
- [2] A plastic product factory reports on occupational accident statistics for 2021-2022. (In Thai)
- [3] Fisher, J. D., & Fisher, W. A. (1992). Changing AIDS risk behavior. *Psychological Bulletin*, 111;455-474.
- [4] Phutthamas Songkuen, Chatuphon Luangubon and Suthisak Kaewkamchan. (2018). Effects of health promotion program on changing risky behavior from using pesticides of farmers growing dry season rice, Phia Ram Subdistrict, Mueang District, Surin Province. *Journal of Nakhon Ratchasima College*, 12(2), 83-93. (In Thai)
- [5] Supaporn Chinsompon, Nattawut Kokkratok, Nipawan Saengphrom and Prabhada Methiwannakun. (2022). The effect of the work accident prevention program for oil tanker drivers: a case study of a company in Nakhon Ratchasima Province. *Journal of Health Research and Development*, Nakhon Ratchasima Provincial Public Health Office, 8 (1), 82-96. (In Thai)

- [6] Kanpitcha Nooboon and Pannee Bancharahatakit. (2015). The effect of health education program on preventing motorcycle traffic accidents among students of Rajamangala University of Technology Isan, Nakhon Ratchasima. *Journal of Health Service System Research and Development*, 8(2), July-October, 1-9. (In Thai)
- [7] Sininuch Kulsiri, Thrisara Chirasathianporn and Natthakritasiri Sophon (2022). The effect of the behavior promotion program on accident prevention from garbage collection work of garbage collectors of Phraeksa Mai Municipality, Samut Prakan Province. *Journal of Disease and Health Hazard, Disease Control Office 3, Nakhon Sawan Province.*,16(2) , 64-74. (In Thai)
- [8] Nantaporn Phatthaput, Kitiyawadi Phutthakhom, Suchi Phatthaput and Srirat Lomphong. (2024). The effect of participation activities and safety awareness that affect safety behavior at work: A case study of employees in a printing ink factory in Samut Sakhon Province. *Journal of Disease Control*, 50(2). (April-June), 304-313 (In Thai)
- [9] Sirin Phruekphana, Warit Chaojit, Phongsak Thep-akson and Chanjira Mahabun. (2021). The results of the activity program to promote safety with communication technology via smartphones of rubber wood processing employees. *Journal of Public Health and Health Science*, 4(3). September-December, 49-66. (In Thai)